

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Martii Et Aprilis

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10259

De S. Vuilhelmo abbate Roschildensi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77384)

omnes aut plurimos lucraretur. Ego quidem sic amborum patrum virtutes laudibus immiscui, vt lautiore apparatu conuiuas eiusmodi epulis gaudentes acciperem. Vobis autem, qui tanto studio iusta magno Eutychio persoluistis, nihil aliud consuluerim, nisi vt ad illum semper respiciatis: atque semper vos eum cernere, & ab ipso vos cerni existimetis. Hæc est laudum ipsius summa. Hic diuini viri virtutum thesaurus.

Vos autem, qui me benignè audiuitis, tuque in primis diuinum sacrumque caput, meæ orationis paupertati veniam date. Mosaicum illud de agni esu mandatum expendite: quod ita se habet: Decima die mensis primi tollat vnusquisque agnum per familias & domos suas: sin autem minor est numerus, quàm vt sufficere possit ad vescendum agnum, assumet vicinum suum, qui coniunctus est domui suæ. Si ad vnus agni esum multos conuocandos præcepit, quid ad vnus pastoris, & talis pastoris laudationem fieri præcepisset? Ego, sancte pater, cum tuis laudibus celebrandis par esse non possem, legi obtemperans, non pauperes vicinos, sed æquales tuos ac pares, viros eximios conuocaui, non vt agnum vnus edi conspicerent, sed vt pastorem & peregrinationis socium collaudarent. Aequum est enim, vt homines priuati, & qui argentum non habent, id est, qui orationis diuitijs carent, eant ad aquam viam, & ex proprijs puteis & fontibus hauriant: Neque enim fas est ad alienos fontes, hoc est, ad externam disciplinam & scientiam proficisci. Quæ igitur, pater sancte, ex tuis rectè factis assequi potui, ea prompto animo sitientibus propinaui. Quæ autem vires meas superabant, ea sapientibus reliqui persequenda: quorum verba, sicut scriptum est, sunt tanquam stimuli & clauis igniti. Da enim sapienti occasionem, & sapientior erit. Innotesce iusto, & adijciat, vt suscipiat te. Et diuus Apostolus: Vestra, inquit, abundantia illorum inopiam suppleat, vt & illorum inopia vestra sit abundantia supplementum, vt fiat æqualitas: Et, Quæ desunt Christi afflictiones, eas impleo in carne mea. Et rursùm: Quæ enim mihi deerant, ea venientes fratres impleuerunt. Et vos igitur, viri perfecti, qui viri huius sancti, diuinique patris ac magistri laudatores ac veri filij estis, animi mei studium & pensionem boni consulite: & quod laudationi deest, implete: immò verò totum hoc onus suscipite: vt impleatur id, quod scriptum est: Frater fratris fultus auxilio, ciuitas firma atque munita.

Tu verò beatissime ac sanctissime pater, è cælo nos adspice, & vitæ nostræ cursum ad salutem dirige, vt cum hinc decesserimus, recipias nos in sinum Abrahamæ, & in æterna iustorum tabernacula, vbi puritas atque perfectius, quæ abs te de sancta & eiusdem essentia & sempiterna Trinitate didicimus, videamus. Eam, pater, pro nobis famulis tuis, & pro grege tuo, & fidelissimo hoc Christi quæ amantissimo populo deprecare, vt æterna bona consequamur, in Christo Iesu Domino nostro: Cum quo, Deo & Patri gloria & adoratio, simul cum sancto & bono & vitæ largitore Spiritu, nunc & semper, & in secula seculorum, Amen.

VITA S. WILHELMI ABBATIS ROSCHILDENSIS IN DANIA, AB EIVS QUIDEM DISCIPULO conscripta, sed per F. Laurentium Surium aliquot locis in compendium redacta, plerumque etiam phrasi mutata.

Aprilis 6.

Dat operã literis.

Beatus Vuilhelmus ex nobili ortus profapia, venerabili viro Hugoni Abbati S. Germani de Pratis apud Lutetiam Parisiorum, à parentibus traditus est, rectè ac piè institendus. Acceptus est ab illo perbenignè, siquidem nepos illius erat, curatumque vt liberalibus literis accuratè imbueretur. Et in ipsa quidem adhuc tenera ætate, cum prima etiamnum literarum rudimenta poneret, diligenter considerabat, vt monachi intra cœnobium residerent, lectarent, cantarent, in preces incumberent. Itaque instar solertis apiculæ ex illorum bonis studijs, tanquam flosculis quibusdam, mel-la sibi colligens, in pectoris sui aluuario congeffit, puerulusque meditari cœpit, quod postea ætate maturiori exerceat. Porro in studio literarum, felici

felici ingenio diuina gratia accedente, multos coeuos ad eum superauit, ut etiam inter egregios humanioris literaturae magistros celebris haberetur. Laetabatur Abbas Hugo profectu & probitate nepotis sui, & gratias agebat Deo, curauitque ut subdiaconus ordinaretur, & Præbendam, ut vocant, obtineret, ut vocant, in ecclesia beati Petri & Pauli Apostolorum & S. Genouefæ, ubi tunc Canonici seculares erant. Factus autem Canonicus, quæ sui erant muneris, prudenter exequabatur, memorque eorum, quæ puer in monasterio viderat, sæpè solus sedebat in libro lectitans, & in diuina se lectione exercitans. Ea res molesta erat cæteris Canonicis, quorum erant mores deprauati: & quadam cæcitate illi inuidia, vnde debebant corrigi, inde facti sunt deteriores. Itaque non bene in eum animati, stridebant dentibus, & sermones iactabant virulentos. Timebant enim, ne breuè cogentur etiam ipsi ad meliorem se frugè recipere, & arctioris vitæ legibus frenarentur, aut certè ipsis ciectis, alij in eorum collegium introducerentur, quorum & habitus & vita esset religiosior.

Lugenij felicitas.

Pater quorundam inuidia.

Valdè igitur in eam curam & cogitationem incumbere, quomodo eum possent à suo contubernio excludere. Erat inter illos quidam, qui beato viro præ cæteris familiarior esse videbatur. Is subdolè & fraudulenter cœpit cum illo colloqui, sed dictorum exigere silentium, simulare propositum petendi monasterium, vitam illorum Canonicorum detestari, sed fidè: petere, ut tam sancti propositi ipse se velit socium præbere. Placuit Vuilhelmo tam pius animus, ait se non desuturum, si ille prior suo exemplo ipsum confirmaret: multa interim & quidem crebra inter se miscent colloquia de contemptu mundi, tandemque statuunt pariter se conferre ad monasterium, quod Charitatis dicitur. Quò cum venissent, à præfecto monasterij humanissimè recipiuntur, & in hospitio iubentur eis necessaria ministrari. Ibi tum homo versutus, socius Vuilhelmi, hortatur eum ad constantiam, ait sibi restare quadam necessaria expedienda negocia, quibus expeditis, ilicè se spondet rediturum. Tunc demùm sentiens Vuilhelmus hominis fraudem, neque geri hoc negocium è spiritu Dei, sed machinari illum quippiam non sincerè, ait, merito illum, qui esset ætate maior, priorem etiam debere in suscepto proposito declarare constantiam. Videns autem ille frustra se niti, longa trahens ab imo pectore suspiria: Differamus ergò, inquit, in aliud tempus: sicque pariter domum reuersi sunt.

Fraudulenta cuiusdam machinatio.

Porro Abbas Hugo voluit Vuilhelmum etiam Diaconum ordinari. Ibi rursus accenditur inuidia æmulorum, timentium ne ad eum prouectus gradum, etiam maiorem obtineat dignitatem. Adeunt igitur Parisiensem antistitem, orant ne eum promoueat, persuadentque fraudulenter circunuento. Cum enim multis eum nominibus accusassent, episcopus nimium credulus, collationem sacrorum ordinum in aliud tempus reiecit. Non latebat ea improborum hominum versutia Abbatem Hugonem. Itaque cum suis literis misit Vuilhelmum ad Syluaneensem episcopum, qui eum Diaconum ordinauit. Redit inde domum Vuilhelmus, nescientibus alijs Canonicis, quid actum esset: atque sabbato proximo designatur Homilia lector futurus, nec potuit ea in re propter illorum importunitatem obtinere aliquem, qui eius muneris vicarius succederet. Id autem illi ea causa faciebant, ut hac re offensus, scandalo pateret, & ipsi contra eum, tanquam non satisficientem institutioni Canonicae, suæ malevolentia exercendæ ansam haberent. Sed nocte Dominicae diei, cum septima esset recitanda lectio, ipse ad eam pronuntiandam accessit. Erat tum Euangelium de damonio muto, à Christo ciecto. Cum autem dixisset, Iube domine benedicere: illi magno stupore attoniti, nihil responderunt loco benedictionis, immò verò omnes è templo abièrunt, solo Vuilhelmo relicto & magistro Alberico, viro bono & iusto, qui illorum conatibus non fuerat assensus. Manè rursus illis in vnum conuenientibus, & de ijs, quæ nocte designarant, inter se conferentibus, superuenit etiam magister Albericus, atque ita loqui exorsus est: Id quidè pro certo affirmare possumus, hac nocte vidisse nos mirabilia. Mirum illud sanè fuit, quòd Christus damonium mutum ciecit, & homini linguæ officium restituit: sed hoc multo mirabilius ego puto, quòd D. Vuilhelmo illud Euangelium pronuntiantem, ciecti sunt confratres eius ex ecclesia, eoque loquente, illi obmutuerunt, & tanquam alieni ab eo recesserunt. Hæc cum ille dixisset, apud auditores ignominia notam reportarunt æmuli illi: porro B. Vuilhelmus iugi meditatione scripturarum sese confirmans, in omnibus prudenter se gerebat, diuinoq; protectus adiutorio & patientia clypeo munitus, aduersarios suos, de sua malitia

Æmuli eius permouent Episcopum, ne illum ordinet.

Luc. II. Fic Diaconus.

Luc. II.

Pude sunt æmuli.

nihil remittentes, facile superauit, atque etiã honoribus creuit, auctus cuiusdam Præposituræ dignitate.

Eugenius 3.
Rom. Pontifex venit
Lutetiam.

Accidit deinde, vt Eugenius Pontifex sese in Gallias conferret: cumque Lutetiam appropinquaret, Ludouicus rex & Parisiensis episcopus cum multa cleri populique frequentia ei obuiam procedentes, illum honorificè exceperunt, atque ad beatissimæ Mariæ virginis ecclesiam cum ingenti gaudio deduxerunt. Paucis in de elapsis diebus, voluit idem Pontifex in ecclesia B. Genouesæ mysteria Diuina peragere, quia Apostolica dicebatur. Vbi eò ventum est, orta est contentio inter summi Pontificis & huius ecclesiæ Canonicorũ ministros, adeò vt ad pugnas res processerit, & non solum Pontificis ministri, sed etiam ipse rex Ludouicus, qui illos compefcere voluit, à canonicorum illorum famulis verberatus sit. Tanta autem nefariæ rei indignitate permotus Pontifex, cum Ludouico rege tractauit de improborum hominum insolentia dignè castiganda. Visum est autem, in eorum locum alios subrogare, homines religiosos, nempe monachos illos, quos nigros vocant: neque tamen Canonicos illos per vim suis Præbendis siue sacerdotijs priuare volebant, (erant enim inter eos non pauci nobiles & literati) sed permittere, vt illis, quoad viuèrent, fruerentur. Verùm vbi isthuc Pontificis & regis propositum ad aures Abbatis S. Victoris perlatum est, Pontifici & regi valdè supplices preces ille obtulit, vt Ordinis S. Augustini professores in eam ecclesiam introducerentur, multisque ostendit rationibus, contumaces illos facilius ad horum vitam regularem, quàm ad monachorum habitum & consuetudinem, traductum iri. Pontifex & rex his auditis, cum iam exploratam haberent bonam famam illius Abbatis & fratrum eius, eorumque institutum præ multis alijs prædicari non nescirent, domum quoque S. Victoris suauem eximia charitatis de se odorem spargere, Abbatis precibus assensere: atque die sequenti electus est in Abbatem Odo Prior, homo sanctæ conuersationis, atque totius religionis amator indefatigabilis: adiuncti que sunt ei duodecim Canonici, viri probi ac bonæ existimationis, qui in Ecclesia S. Genouesæ cõmorarentur: atque ex eo tempore vsq; in præsens isthuc Canonicorum S. Augustini institutum ea in ecclesia conseruatur, ex priuilegio Pontificis Eugenij & regis Christianissimi Ludouici.

Abbas constituitur in
ecclesia S.
Genouesæ.

Cum hæc ita gererentur, Vuilhelmus ad suam Præposituram secesserat, de rebus domus suæ cum amicis pertractans. Sediti autem ad mensam diuersis ferculis instructam, quidam deimprovisò adueniens, ita locutus est: Dominus Odo, Abbas ad S. Genouesam, has ad te literas iussit perferri. Ille audito nomine Abbatis, valdè admirans, ait: Quis est hic Abbas? quando verò Abbas aliquis fuit ad S. Genouesam? Respondit nuncius: Odo Prior S. Victoris hesternò die institutus est Abbas ad S. Genouesam à summo Pontifice & rege Ludouico. Tū Vuilhelmus, Somniarè ne mihi videor, inquit, an res veras tu mihi narras? Vera equidem refero, ait nuncius. Resignatis mox literis, didicit ab Abbate Odone mandari, vt quamprimum ad suam ecclesiam accedat. Surgit igitur posthabito conuiuio, cunctisque valedicens, ait: Ibo visum, quæ sit hæc mutatio dexteræ excelsi. Postquam ad S. Genouesæ collegium venit, vidit ibi homines religioso habitu indutos, nec dubitauit vera se ex nuncio audiuisse. Interim admirabatur plurimum, qua de causâ tam repentina facta esset mutatio. Nunciatur autem Abbati aduenisse dominum Vuilhelmum: moxque illi Abbas hilariter occurrit & amanter eum amplectitur: deinde omnia, quæ gesta fuerant, illi ordine exponit, cœpitque eum adhortari ad contemptum mundi, proponere multa è scripturis diuinis, quæ possent acres illi stimulos admouere, de mundi vanitate, de fallaci amicitia huius seculi, aliaque id genus non pauca: quibus absolutis, apprehensa manu eius, duxit illum ad vitream fenestram, in qua picta erat effigies crucifixi Saluatoris: atque ibi repetitis sermonibus, animum eius inflammare voluit, vt cuperet ipse quoque crucifixum Dominum suum ferenda cruce sua imitari. Ecce autem adest gratia spiritus sancti, tantaque lachrymarum vis ab oculis Vuilhelmi prorumpit, vt vix sermonè proferre posset. Ait autem ad Abbatem: Vtinàm scire possem, quòd me non dedignetur habere seruum Dominus meus Iesus Christus, & superioris ætatis iniquitatibus & erratis veniam dare. Cui Abbas: Ego, inquit, pro illo fideiussores me offero, si dictis meis parere volueris, fore, vt non modò remittat errata tua, sed etiam post hanc vitam cum sanctis suis immensa te donet beatitudine. Tum verò repente ad eius pedes collapsus Vuilhelmus, se & sua tum Deo, tum illi commendauit, sicque de mundi

S. Vuilhelmus ab Abbate Odone accersitur.

mundi huius naufragio nudus euasit. Lætatur verò Christi familia de tam præclari iuuenis conuersione, tum etiam de oblato ipsis diuinitus, & quidem præter spem, auxilio tam opportuno. O quàm magnificata sunt opera tua bone IESV. Ad vnus fidelis serui tui admonitionē relinquit Vuilhelmus noster prædia, possessiones, domos, familiam, opes & honorem, atque vltra hæc omnia, quod est omnium præstantissimū, etiam semetipsum.

Accepto deindè habitu regulari, Vuilhelmus illorum duodecim fratrum collegio accessit, atque vnà cum habitus mutatione, ipse quoque in virum alterū mutatus est, iamque ibat de virtute in virtutem, charitate feruens, humillitate præcipuus, patientia instanter lectioni, orationi, diuinæ contemplationi, vigilijs & ieiunijs, vt corpus in seruitutē redigeret: & qui antea sericis nitebat vestibus, iam in habitu abiecto pauper pauperibus inseruit: oblitusque diuitiarum vitæ superioris, instar aliorum vescitur panem nisi duas, vt vocant, Præbendas, quibus inuitio & ipsos fratres & familiam oportebat esse contentā, donèc alijs Canonice paulatim è vita abeuntibus, reditus eorum auerentur. Et quidem fortis athleta Christi Vuilhelmus, in proposito firmus, religionis & instituti sui tam erat amulator vehemens, vt cum iam Supprioris, vt vocant, officio fungeretur, nulla sineret sacræ religionis instituta violari. Interea apparuit illi nocte quiescenti Dominus IESVS sub formâ speciosissimi adolescentis, vocansque eum proprio nomine, Noueris, inquit, Vuilhelme, te ad quandam insulam mecum profecturū, multasque illic tentationes & molestias perpeffurū: sed ijs mea ope superatis, ad me venies in caelestem paradysum. Eam visionē non prius intellexit, quam non multi, & Abbate Odone è vita decedente, Garinus, eius monasterij Prior, Abbas creatur: erat enim vir doctus & probus, & in rebus agendis prouidus ac circumspectus. Ille modis omnibus Priorem volebat instituere quendam è fratribus, nec alij fratres abhorrebant. At ille iam eligendus, reclamabat, dicens in regali Abbatia meritò per regem debere constitui Officiales: sic enim vocant eos, qui eiusmodi functionibus præditi sunt. Ea res malè habuit fratres, dixeruntque illi: Si vis ex nostri instituti præscripto Prioratum suscipere, nos non refragabimur: sin autem transgredi vis terminos, quos posuerunt patres nostri, nunquam eò pertinges. Ille in sententia mansit pertinax, estque in regis palatio ab ipso rege, Ordinis constitutiones ignorante, factus Prior. Cum autem vellet pulsata campana conuocare fratres ad mensam, valdè id molestè tulere fratres, nec ferre potuit eam insolentiam vir Dei Vuilhelmus, sed zelo Ordinis & iustitiæ accensus, illum à campana pulsanda remouit, Suppriorēque adhibuit. Eo nomine accusatus apud Abbatē, tanquam qui manum violentam iniecisset in Priorem, publicam iussus est agere pœnitentiam: nec id facere recusauit, licet palam testaretur, se nulla eum affecisse iniuria, atque ab officio Prioris non Priorē abegisse, sed instituti præuaricationem. Displicuit autem fratribus ea Abbatis in Vuilhelmum prolata sententia, remque totā summo Pontifici, qui apud Senones tunc erat, indicârunt. Pontifex verò tum instituti præuaricatione, tum Vuilhelmi iniusta damnatione non leuiter commotus, Abbati S. Genouesæ mandauit, vt citra moram vnà cum Vuilhelmo ad ipsum accederet. Paruit ille, veniensque ad Pontificem, temeritatis & immoderationis arguitur: porro Vuilhelmus ab eius sententia absoluitur: mandatque Pontifex seuerissimè, nè deinceps Officiales contra Ordinis instituta eligantur.

Ortus est postea rumor in vulgo, ablatum esse caput S. Genouesæ è loco suo. Perfertur etiam vsque ad aures Ludouici regis, qui valdè indignatus, iurauit, si res ita foret, se Canonicos eius Ecclesiæ omnes indè expulsurum. Adhibentur autem custodes reliquijs Ecclesiæ illius, mittitque rex literas ad Archiepiscopum Senonensem eiusque suffraganeos episcopos, Abbates quoque & Priores eius diocesis, vt ad certum diem omnes adfint Parisijs, rei huius veritatem exploraturi. Vbi ad fratres ecclesiæ S. Genouesæ regis minæ peruenere, non immeritò animis consternati sunt: sed longè tamen dolebant magis tam precioso sacrarum reliquiarum thesauro se, vt verebantur, orbatos esse. Ante omnes dolebat hoc nomine Vuilhelmus, qui reliquias omnes & thesaurum ecclesiæ asseruanda iam pridem receperat. Iam aderat præstitutus dies, aduenit

S. Vuilhelmus hic Canonice Regularis.

Virtutes S. Vuilhelmi.

Visionis.

Dicitur etiam Sialandia.

S. Vuilhelmus à summo Pontifice Innocens declaratur.

aduenit rex cum suis, aduenerunt Pontifices & Abbates, aduenit etiam populi multitudo non exigua, exitum rei nosse percipiens. Designantur, qui cum Episcopis ascendunt ad eum locum, ubi S. Genouefa reliquiae seruabatur. Voluit autem cum eis pariter ascendere Vuilhelmus, tanquam sacri custos thesauri, sed non permittitur. Arripuit tum ille, haud scio an candelabrum vel thuribulum, secum ita dicens: Si non licet aliter, saltem ut minister ascendam. Aperitur deinde theca, & ecce caput sanctae virginis, quae est Galliarum decus & ornamentum, cum ceteris eius artibus repetitur. Non potuit tunc animi sui laetiam intra se cohibere Vuilhelmus, sed non habita ratione torlonge maiori dignitate praestantium virorum, fidenter cantat, Te Deum laudamus: eius vocem excipit tota illa hominum frequentia, & ad finem usque illud canticum depromit. Eo absoluto, Archiepiscopus Orationem de S. Genouefa subiungit: qua dicta, Aurelianensis episcopus furibundus in has prorupit voces: Quis est petulans ille, qui praeter Archiepiscopi & aliorum antistitum auctoritatem, propter vetulae cuiusdam caput, hic fraudulenter ab istis impositum, ausus est inchoare, Te Deum laudamus? Respondit autem illi Vuilhelmus: Si nosse vis, quis ego sim, non abnego esse me famulum S. Genouefa. Nec me temeritas impulit, sed sincera erga sanctam virginem dilectio. Caput autem, quod vidistis, non dubito vetulae fuisse, sed virginitatem integram perpetuo retinentis. Septuaginta enim & eo amplius annis virgo permanit incorrupta S. Genouefa, donec spiritum caelo, corpus terrae redderet. Sed ne qua sit de hoc capite ambiguitas, iubeatis clibanum vehementer accendi, & ego ad sanctissimae virginis huius merita declaranda, cum eodem capite in illum intrepidus ingrediar. Tum episcopus ille deridens beatum virum, Tu ne, inquit, in ardentem clibanum cum hoc capite intrabis, cum quo ego nollem in cupam aqua calida plenam ingredi? At vero Archiepiscopus ultra non ferens illius episcopi dicacitatem, silentium ei indixit: porro religiosi viri fidem & erga sanctam virginem deuotionem approbavit. Sed non impunè abiit stultiloquium, ore polluto prolatum. Nam postea ille multis obstrictus facinoribus, a sua sede eiectus, vitam indignam digna morte miserabiliter finiuit.

Anno à nato Salvatore nr̄. regnum Daniae obtinuit Vnaldemarus, Canuti regis & martyris filius, vir sapiens & strenuus, qui Vuandalos à regni sui finibus propulsaui: nam saepe infestos illos patiebatur, vtriusque sexus homines & praedam multam secum abducentes. Tandem vero etiam Christianae religioni eus coegit colla submittere. Per id tempus Roschildensi Ecclesiae cum multa laude praesidebat Absalon episcopus, vir magni consilij, cleri decus, mœrentium & afflictorum consolator, religiosorum pius amator, totius populi rector modestus, aduenarum & pauperum benignus sustentator, Vuandalorum strenuus debellator, religionis Christianae ornamentum, exemplar sobrietatis, forma pudicitiae, verae nobilitatis & probitatis insigne speculum, lucerna fulgens in templo Dei, eiusque columna fortis & immobilis. In eius dioecesi erat cœnobium Canonicorum, in insula, quam Eschyl vocant, non longe distante ab oppido Roschildensi, mari vndique cincta. Et ipse quidem locus per amœnus erat, pratis virentibus & diuersis nemorum arboribus oblectans oculos animosque illic degentium: at tamen id temporis pauci illic morabantur fratres, & ij ipsi frustra Regulares dicti, cum à regulari disciplina multum destitissent. Cernens autem venerabilis episcopus Absalon illorum mores ab omni religione prorsus abhorreere, mœrebat animo, ferebatque indignè diabolica fraude deceptos, vitam prorsus mundanam viuere.

Cœpit itaque crebro secum pertractare, qua ratione posset illi ecclesiae consulere, atque illic degentium mores in melius reformare. Redit tandem in memoriam familiaritatis & amicitiae, quae illi olim intercesserat cum Vuilhelmo viro religioso, cum Parisijs literis operam daret: sciensque illum virtutibus & sanctis moribus ornatum, deliberauit illi ad se accito tradere locum memoratum. Mittit itaque in Gallias Saxonem Praepositum Roschildensem, virum honestum, qui ab S. Genouefa collegio petat dominum Vuilhelmum cum alijs tribus fratribus mitti in Daniam, quibus etiam locum opportunum se episcopus daturum pollicebatur. Abbas vero ecclesiae S. Genouefa, animaduertens tanti praesulis aequas & bonas esse preces, de fratrum suorum consensu ablegauit Vuilhelmum cum tribus alijs in Daniam, deducente eos Saxonem Praeposito. Et ij quidem cursu prospero post assumptionem beatissimae Mariae

marris

Eccē quantus zelus erga sacras reliquias.

Calumnia cuiusdam antistitis.

Vltio diuina in antistitem.

Absalonis episcopi Roschildensis virtutes.

Is est Saxonem Grammaticus, insignis Danorum historiographus.

matris Dei peruenere in Selandiam, & triduo post Ringstadium, quod B. Cantii martyris meritis illustratur. Ibi verò tum præsens aderat Vualdemarus rex & Absalon episcopus, qui illorum aduentu lætati, eos amplexi sunt; promiseruntque se eos futuros haud aliter atque filios, dilecturos vt fratres, & tanquam amicis consulturos. Post triduum indè profecti sunt Roschildiam, adiunctis eis quibusdam ex episcopi familia, qui illorum curam gererent, quemadmodum habet gentis illius consuetudo laudabilis.

Danorum hospitalitas.

Paucis in vrbe diebus exactis, ad insulam Eschylli appulerunt. Erant autem sex illic solo nomine Canonici, qui illorum aduentu non mediocriter turbati, quòd vererentur deprauatos suos mores propediem castigatum iri, communicato inter se consilio, statuerunt adire episcopum, eique tanquam nescienti quid accidisset, indicare. Venitur indè ad episcopum, ille dissimulat, nè ecclesiam res ipso absente magis magisque dilapidarentur: præfigit verò illis certum diem, ad quem sit præsens futurus, & de fratrum illorum peregrinorum aduentu perquisiturus. Altero deinde post S. Bartholomæi ferias die aduenit, & collato cum eis sermone de pastore constituendo, Vuilhelmus Abbas creatur, & in Abbatis sede collocatur, tametsi antea non Abbatem, sed Præpositum atque Priorem illic habuissent. Eodem die duo ex illis Canonicis copiam discedendi & petierunt & impetrarunt, nè tumultus illo in loco cièrent: quatuor remanserunt ætate exacta, iam inutiles ferè ad omnia. in ijs fuit Prior, vir bonus & iustus, qui se Vuilhelmo & eius socijs adiunxit, vitamque priorem piè transactam, meliori fine conclusit. Postea autem, rogante domino Vuilhelmo Abbate, voluit episcopus Absalon scire domus illius facultates & annonam. Ferè autem nihil inuentum est, omnibus absumptis. Ea res Episcopo & admirationi & pudori fuit: at nihilo minus iussit Abbatem & fratres bono esse animo, & tum quidem denariorum libras quinque eis dedit, quibus alimenta coëmerent, impensas necessarias promittens in posterum.

Vuilhelmus creatur Abbas.

Interea labuntur aliquot dies, & peregrini fratres tantam penuriam tum etiam frigoris nimiam acerbiter non satis commodè ferentes, ab Episcopo redeundi in Gallias petunt facultatem. Etsi autem id non mediocriter Episcopi animi commoueret, at tamen noluit cuiquam vim inferre, passusque est illos discedere. Illis abeuntibus, Abbas Vuilhelmus absterrens eius regionis moribus & ignoto gentis idioma, itidem ab Episcopo ad suos se recipiendi veniam poposcit, asserens vires suas impotenti oneri longè impares esse. Tum verò Episcopi & vultus & animus concidit: sed tandem ita ferè locutus est: Valdè quidem optauimus aduentum ad nos vestrum, vt huic ecclesie consuleretur: sed vt videmus, prosperis eius successibus inuidet vultus ille inimicus, veritus nè ab antiqua possessione sua excludatur. Si tamen benignissimus Deus animum hunc tibi adspirare dignetur, magno pietatis affectu rogatum te velim, nè susceptum semel munus & prouinciam deferas. Non frangat animum tuum, quòd solus vidèris tantum moliri opus: quia non humanis viribus, sed cælesti gratia nitendum est. His & id genus alijs optimi Episcopi sermonibus confirmatus Abbas, mutata sententia, decreuit illic permanere, rei que euentum sustinere. Eodem autem anno fames ingens regionè illam occupauit, mortuisque pecoribus propè vniuersis, fratres, qui reliqui erant, neque butyrum, neque caseos, sed nec panes habere potuerunt. Illi autem culpam omnem in Abbatem Vuilhelmum conferentes, dicebant per calumniam: Proh dolor, cur huc ad nos accessit homo pannosus, vilis homuncio, nihil ferè neque manducans, neque bibens, sed præstantiores quasque domus huius res auro argentoque permutans, coque in suos recondito loculos, nos inedia confici sinens. Sparsus est indè hic falsus rumor, multorumque aures occupauit, & apud maleuolos veritas obscurata est. At vir Dei hisce calumnijs nihil motus, æquo eas ferebat animo, factus tanquam homo non audiens, & non habens in ore suo reargutiones.

Eius socii redeunt in Gallias.

Absalon confirmat Vuilhelmum abire volentem.

Quadam nocte fratribus dormientibus malignus satan lucernam dormitorij euer- tit, eamque iuxta lectum Abbatis, vbi multa erat straminum congeries, deposuit, Abbatem exustus. Sed non neglexit famulum suum Christum: & stramina quidem in circuitu lecti eius ardebant, asserque ijs suppositus adurebatur, sed lectum Abbatis ignis prorsus non attigit. Eius rei fama ad Episcopum perlata, post dies paucos ille ad locum peruenit, comperitque vera se audisse. Alio tempore, Vuilhelmo Abbate cum

Damonis malignitas in vitum sanctum.

Thru-

Item alia. Thrumone sacerdote, viro docto & prudente, in pago, quem vulgò Torstantop appellant, nocte quiescente, antiquus hostis fremens in sanctum virtum, sumpta effigie decrepiti eiusdemque turpissimi monachi, ad eius lectum accessit, signoque salutaris crucis munitum, conabatur spurca inflammare libidine. At ille, licet oculis dormiens, mente vigil erat, dixitque demoni: Abi hinc omnium spurcissime: in me, propitio Christo, tuæ machinæ nihil obtinebunt. Ille his auditis, acrius sauit, accedensque propius, in os Abbatis putentem nebulam ingerit, peccataque iam olim per confessionem & lachrymarum largos imbres expiata, illi pro caciter improperat. Tum ille, sublato pede, valido impulsu demonem à se reiecit. Dæmon se dolens elisum, instar sauiissimi leonis ad Thrumonis lectum accessit, in eiusque vigilantis latus ictum grauissimum impexit, irà ut is putaret aliquot costas sibi comminutas. Manè laudibus Deo perfolutus, Abbas & Thrumo in hypocaustum abeunt: cumque illic pariter confedissent, Thrumo ait: Seruet & adiuuet te Deus domine Abba. Ille respondit, Amen. Eundem autem sermonem Thrumone bis terque repetente, Abbas, quid id sibi vellent, inquisiuit. Tum ille, Scio, inquit, multas te tentationes perpeffum, pluresque perpeffurum: sed ex his omnibus liberet te Deus. Vidi quàm hac nocte infestus tibi fuerit satan: sed cum tu illum cum ignominia abegisses, in me furibundus incurrit, adeoque cæcidit latus meum, ut verear aliquam è costis confractam. Itaque sentio improbo illi fortiter tibi oblectandum esse, nè ex te victoriam reportet.

Multis calumnijs & iniurijs infestatur.

Rom. 5.

Catalogus virtutum eius

Verum cum sentiret hostis tartareus machinationes suas aduersus Christi seruum frustra adhiberi, conatus est per suos efficere ministros, quod per se non potuit. Itaque instigauit quosdam, qui cum varijs afficerent contumelijs & multis iniurijs irarent, atque irà cum dedecore cogere in Gallias remeare. Sed ille fundatus supra firmam Petram, verbis eorum nihil perturbatus est, sæpè illud Apostolicum versans in pectore: Tribulatio patientiam operatur, patientia probationem, probatio verò spem: spes autem non confundit. Cum igitur filij degeneres in his processum non haberent, de molienda ei nece tractare cœperunt: iam sacco inclusum in mare demergere, modò cultellis confodere, aliàs Vuandalis eum vendere, crebrò verò etiam securibus in eius cerebrum impactis eum perdere cogitabant. Sed præpotens Deus, cuius prouidentia in sui dispositione non fallitur, dissipauit consilia eorum, & fidei seruo suo fecit etiam cum tentatione prouentum. Cur autem in eum tam malè animati essent, ea causa fuit, quòd instituta Ordinis volebat exactè obseruari, nec patiebatur eos per abrupta vitiorum ire præcipites. Erat enim sanctæ religionis cultor indefessus, Ordinis sui sacræque institutionis conseruator admirabilis, vitiorum rigidus profligator, virtutis amator egregius, honestatis & sanctimonix totius diligens inuestigator & doctor: in castigando seuerus, in corrigendo sedulus, in exhortando suauis & placidus, in reddenda ratione modestus, in sermone verax, in iudicio iustus, in rebus eius fidei commissis integer & fidelis. Consolabatur ægros, pauperes & peregrinos benignissimè curabat, insistebat vigilijs, ieiunijs, crebris precibus, curam sui gregis gerebat perpetuam, assiduis precibus eum Domino cõmendans. Fratribus noctu quiescentibus, preces nocturnas ipse anteuertebat, multisque gemitibus pro illorum salute Christi clementiam implorabat. In sermonibus, quibus fratres solebat ad pietatis studia incitare, facillè soluebatur in lachrymas, adeò ut sæpenumerò auditores ad cordis cõpunctionem & pœnitentiam permouerentur. Zelo autem Ordinis siue instituti sui inflammatus, interdum superbis & tumidis rigidum se præbebat, transgressoribusque multam irrogabat. Nouerat enim pro ijs omnibus se Deo rationem exactam redditurum, qui eius vel exemplo vel silentio à recto itinere ad deuos vitiorum calles aberrarent. Si qui verò fuissent mente præfracta, & ad petendam pro suis culpis veniam obstinata, ut illos suo exemplo emolliret, ab eis veniam petebat, licet id pro sui muneris dignitate minimè deberet.

In persecutionibus, quæ ei tum à discipulis, tum ab alijs inferebantur, constans erat & patiens, omnesque sua tolerantia vincebat. Clemens imprimis & misericors fuit in peccantes in ipsum & deinde veniam petentes, eosque hilariter & comiter excipiens, pro illorum erratis fleuit largiter, & pro resipiscencia Domino gratias vberes egit. Charitatis fuit sectator indefatigabilis, obretractationum & inuidiæ hostis capitalis. Verba inania & indecora siue ab honestate aliena minimè proferebat, risum ineptum respuebat, neque ab alijs eiusmodi verba audire sustinuit. Sermo eius omnis erat de pace, de concordia, de humilitate, de mansuetudine, de honore quoque, quem sibi multò

mò fratres impendere deberent, sicut dicit Apostolus, honore inuicem præuenientes. Rom. 12.
 Lectiōi assiduus vacabat, præcipuaque in Deum & res diuinas deuotione ferebatur, nec vnquam sine magna necessitate à nocturnis diurnisque precibus in ecclesia persoluentis voluit abesse. Circa deuotionem in templo psallentium & sacri altaris ministerium sedula animi cogitatione versabatur, & quos erga hæc maiori seruire & pietate præditos nouerat, eos tenerrimè diligebat. Cilicio ad mortem vsque carnem maceravit. Mensa frugali vsus est, nec tam sui corporis refectiōem, cum esset miræ abstinentiæ, quàm pauperum & infirmorum, quos paterno fouebat affectu, refocillationem spectauit. In lectulo suo nihil præter laneum pannum (Author laneotum vocat) straminibus impositum, aut, si esset acre gelu, pelles vsorum habebat, nisi morbi grauis molestia eum mollioribus rebus vti compulisset. Sicut autem modico erat victu contentus, ita etiam corporis indumentis. Monasterium sancti Thomæ Apostoli in loco, qui Paracletus vocatur, primus ipse construxit, insitutumque S. Augustini eius habitatores sectari voluit, accedente etiam priuilegio Pontificis maximi Alexandri.

Eius mensa.

Lectus.

Vestes.

Monasteriū
construit.

Miracula.

Multis verò miraculis seruum suum Christum cohonestauit & fecit admirabilem. Quidam dysenteria vexatus in pago, qui ab incolis Medellis dicitur, in visu audiuit, vt de cibo Abbatis Vuilhelmi ederet, necesse dubitaret ab illo morbo liberatum iri. Credit homo, misit qui Abbatis cibos adferret, comedit, seque sensit sanitati restitutum.

Est pagus monasterio illi vicinus, Naduuet vocabulo. In eo puella tanto cruciatur dolore morbi cuiusdam, vt per triduum quasi exanimis iacere videretur, nisi quòd calor vitalis in eius mēbris sentiebatur. Adstant cognati, & haud secus atque mortuam lugebant. Mater puellæ Brigida, quæ iam aliquot dies & noctes apud eam peruigilauerat, die quarto leuiter obdormit, videt in somnis adstantem matronam nubo habitu indutam, ipsique dicentem: Multum affligeris incommodis filie tuæ: sed si iusseris ei afferri reliquias ciborum Abbatis Vuilhelmi de Paracleto, videbis breui incolumem. His dictis, illa disparet, mulier euigilat, refert visa & audita omnia ijs, qui aderant: illi monent obtemperandum, quandoquidem ille Abbas à multis pro sancto haberetur. Abit mulier prope, indicat fratribus quibusdam eius monasterij visionem, illi narrant Abbati: Abbas, vt erga afflictos semper erat pietatis visceribus affluens, pisciculos & sorbitiunculam sibi præparatam iubet tradi mulieri: illa hilariter accipit, festina redit domum, sorbitiunculam in os filie infundit, cumque tertio id factum ceret, reuixit puella & attraxit spiritum, atque post paululum resedit, quæ iam inter mortuos computabatur: accedentibusque ad eam amicis, ait: Confido in Domino, me precibus & meritis Vuilhelmi Abbatis reualuisse. Et hæc quidem nos habemus ab ijs, qui præsentibus interfuisse, & scimus veraces illos esse.

Penè exanimis puella sanatur.

Monachus quidam Cisterciensis Ordinis, Haquinus nomine, incola monasterij, quod Esrom vocant, multis annis ex pectoris obstructione & angustia, tanta laborauit raucedine, vt vix etiam ab adstantibus posset internosci quid diceret. Multa quidem illi malo remedia adhibuerat, multas medicorum potiones hauserat, sed frustra. Incidit tandem illius animo, vt Abbatem Vuilhelmum adiret. Non cunctatur ille, venit ad virum Dei, rauco murmure explicat pectoris vitium, precatur obnixè, velit manu sua contingere guttur languidum. Ille exprimens signum Crucis, tangit guttur & ait: Sanet te filius Dei: monachus verò sentit caeleste remedium. Nam sensim dilatata arteria anhelis pectoris, organum vocis magis magisque reformatur. Profectus quandoquæ Romam fuerat vir Dei, cumque rediret, inter Alpiū rupes equus famuli eius ad eum attriuit pedem, vt ingredi non posset. Doluit id summo opere viro sancto: Iraque rogat Deum, vt ob merita sanctorum, quorum sacras reliquias secum detulerat, equum sanet. Deinde tangit equi pedem, & ille redditur expeditus ad iter.

Incidit quodam tempore vir sanctus in morbum grauem, qui ei quoque viuendi spem auferret. Nocte autem Dominicæ diei, morbo acrius saeuente, B. Genouefam virginem, quam impensè amabat, sedulo rogauit, vt apud Dominum pro ipso intercederet. Deinde somno correptus, videt sanctam virginem ad lectuli sui pedes adstantem, facieque iucunda & blando sermone ita ipsum consolantem: Noli timere, quoniam bonum Dominum habemus. Ille eam agnoscens, gratias egit, quòd ad ipsum venire dignata esset, rogauitque quisnam ille esset Dominus. Respondit S. Genouefa: Iesus filius Dei. Ille audito hoc mellitissimo nomine, valde exhilaratur, atque post paululum euigilans, sentit se incolumem. Multa alia per seruum suum Christum fecit miracula:

S. Genouefa
liberat eum à
gravi morbo.

cula: sed tempus est, vt ad felicem eius describendum obitum quandoquē nos conferramus.

Vifio eius. Ante annos feptem, priusquā migraret à vita, nocte quadam in vifione adftitit ei vir quidam eleganti vultu, veneranda canitie, dixitque illi: Septē dies viues. Illo difparente, vir fanctus manfit follicitus, nesciens quānam accipienda eflent, quæ audierat. Iam feptem dies exegerat fofpes: itaque putat feptem hebdomadas, aut menses feptē, aut certē totidem annos significari. Caftigans igitur corpus fuum, licet etiam antea Dominum tota mentis intentione dilexiffet, illiusque mandatis accuratē paruiffet, ab eo tamen tempore vfque ad fupremum vitæ fuæ diem, adeo carnem fuam crucifixit cum vitijs & concupifcentijs, vt antea vitæ, huius extremæ comparatione, delicata videri poffet. Nemo eum tunc fine lachrymis orantem vidit: & cum Miffæ facrificium offerret, ita inflammabatur, ac fi Dominum in carne præfentem pati & excruciarī cerneret. Longum eft hīc referre, quibus feſe vigilijs, ieiunijs, precibus affixerit, & Domino holocaustum præpararēt. Atque vt hinc probator & purgator exiret, immiſit Dominus in totum corpus eius vlcera, quæ ille patienter tolerauit. Iam feptimus volebatur annus, & facrum agebatur Quadrageſimæ tempus, à cunctis fidelibus fancta deuotione obferuandum: eratque vir Domini fedulo occupatus commemorandis nouiffimis ſuis, & quotidie cum ſumma cordis contritione & lachrymarum profuſione atque multa cum reuerentia facrificiū Miffæ Domino offerebat, & corporis & ſanguinis eius ſacroſancta communione ſeſe pramunicabat. Ea autem die, quæ Cœnam Domini proximè antecedit, cum eſſet in cubiculo cum quibuſdam fratribus, conqueſtus eſt Prior ſe illam noctem habuiſſe longè omnium moleſtiſſimam: ille contrā affirmabat, ſe nunquā potitum eſſe nocte latiori atque iucundiori. Vidi enim, inquit,

Quadrageſimæ tempus.

Vidit Chriſtum.

Dominum Ieſum: cui duo alij aderant, & ego tertius acceſſi, & ineffabili ſum delectatione affectus. Reſpondit Prior: Forſitan, pater fancte, Dominus Ieſus te accitum venit ad regnum ſuum, ſicut pollicitus eſt, priusquā in hoc regnum te conferres. Tum Abbas ſuſpirans & ſtetibus ora perfundens, Fiat mihi, inquit, ſecundūm verbū tuum.

Postero die, qui erat Cœnæ Dominicæ, ad ſacram aram ſacriticaturus acceſſit, & omnibus fratribus Euchariftiam ſuis manibus porrexit. Peracto ſacriticio, cum circa pauperes ſuſcipiendos mandatum Domini implēſſet, vltimam cum fratribus cœnam facturus ingreditur. Quis hīc verbis poſſit dignè exprimere, in ea cœna quā ſerenum & iucundū omnibus vultum exhibuerit? Qui rum interſuere, videre ſibi viſi ſunt quædam futura beatitudinis in eius vultu hand obſcura indicia: tanta in illo præter ſolitū lætitia relucebat. Neque id mirum, quando totum eius pectus iam ſpiritus fanctus ſua præſentia compleuerat, in eoque ſuauiſſime quieſcebat, ſpesque certa propediem adituræ felicitatis & gloriæ ineffabile eius cordi gaudium adſerebat. Iam ante annos duodecim cuidam ex eius diſcipulis, Gerardo viro religioſo Dominus eius futuram gloriā reuelauerat. Cum enim ille ſuo in lecto quieſceret, per viſum quidam illi dixit maturæ ætatis vir: Surge, ſequere me. Ille ſurgit, & ſequitur præcedentē ad loca ignota. Tandem ad quandam planitiem ampliſſimam & floribus amoeniſſimam perueniunt, in qua erat domus miræ amplitudinis, ex marmore conſtructa. In eam ingreſſi, tantam luminis claritatem, tantam odoris ſuauiſſimam, tam miram & incomprehenſam iucunditatem hauriunt, vt verbis explicari non poſſit. Erat verò illic ſedes poſita, gemmis & auro mirifice ornata: in eaque viſebatur corona aurea, lapidibus precioſiſſimis intexta, ſed necdum abſoluta. In circuitu ſedis quatuor erant viri albis induti, qui laminas aureas & gemmas ad coronæ abſoluendū decorem compingebant. Stupente fratre ad harum rerum conſpectum, is, qui eum eò adduxerat, ait illi: Scis, cuius hæc ſit ſedes & corona? Illo ſe nescire affirmante, ait: Hanc ſedem tum veſter Abbas promeruit, quando conuerſus ad Dominū, pro eius amore opes & copias & omnem mundi gloriā contempſit, & ſeipſum abnegans, eius crucem ſuſtulit in humeros ſuos, eius veſtigijs inſiſtens. Porro hæc corona, vbi ea multis afflictionibus & diris infectionibus, quas pro Ordinis obſeruantia pertulit & adhuc perpeſſurus eſt, perfecta fuerit, coronabitur.

Corripitur lateris acris dolore.

Inde febri-cula.

Peracta cœna, surrexit vir fanctus, vt lauaret fratrum pedes: ſed grauiffimo lateris dolore impeditus eſt. Itaque reſeſſit. Morbo autem magis magisque ingraueſcente, in lecto reponitur, vbi quod ſupererat eius diei & noctem dimidiam cum magno cruciatu exegit. Deinde dolor ille abſceſſit, & febri-cula ſucceſſit. Deficientibus ſenſim corporis

corporis viribus, in sabbato sancto fratres cum hortabantur, vt sacram vnctionem perciperet. At ille libenter se illius sacratissima noctis vigilijs interesse velle aiebat, mirabili feruore incensus erga cultum diuinum: sed neque virium imbecillitas, neque fratres, id vt faceret, permittebant. Designati autem sunt certi fratres, qui apud illum ea nocte permanerent: ex quibus vnum ad se accersiens, Scis, inquit, fili, quia noua adest solennitas, Christianis omnibus veneranda. Itaque & nos debemus nouis vestibus indui: affer, quaeso, ad me vestem, quam habes, vt illa induar. Intellexit ille facile, quam diceret vestem, attulitque ei nouum cilicium, eoque, prius ablato veteri, cum induit. Rursum autem admonetur ab adstantibus vir sanctus, vt sacram vnctionem admitteret. Respondit ille: Praestante Domino meo Iesu Christo, lucem expectabo. Iam aurora rutilante, cum canerent in ecclesia fratres, Vt venientes vngerent Iesum, Prior accitis aliquot fratribus, chorum exiit, sacrum oleum secum ferens. Vir sanctus illo veniente, tendebat ad extrema, atque hoc solum crebrò repetebat, Cirò, citò. Peracta indè sancta vnctione, depositus est super cinerem & cilicium: sic enim decere mori Christianum, iam olim dixerat beatissimus Martinus Turonum episcopus. Ibi tum feliciter emisit spiritum octauo Idus Aprilis, anno Christi 1202. ætatis verò suæ nonagesimo octauo, à suscepto verò Abbatis officio quadagesimo. Eius religiosi filij sacrum corpus illius cum hymnis & canticis, quibus permixta erant lachrymæ & gemitus, in ecclesiam detulerunt: cumque ad sedes suas se recepissent, Te Deum laudamus, inchoatum est, & matutinæ laudes Dominicæ resurrectionis, non quidem absque luctu & lachrymis, sed tamen debita cum veneratione, absoluta sunt. Vide hic lector, quam sit verè mirabilis Deus in sanctis suis. Nam neque sine gloria fuit patris huius vita, neque mors sine gratia, immò verò in conspectu Domini multum preciosa: quippe qui illo die receptus sit à Christo in paradysum, quo ipse victor ab inferis resurrexerat. Die secundo Paschæ humatum est corpus eius ante altare S. Thomæ apostoli, quod ipse ædificarat, domino Abbate Turkillo ecclesiæ B. Mariæ de Estrom cum suis monachis funeri eius officia debita exhibente, multisque tum è Clero, tum è populo cum magna deuotione accurrètibus, vt eius exequijs interessent. In eo autem loco Dominus noster Iesus Christus ad laudem & gloriam nominis sui per beati viri suffragia vsque in præsens innumera præstat beneficia ijs, qui toto corde ipsum quarunt: cui est honor & gloria in secula seculorum, Amen.

Sed ô quantus erat hic luctus omnium, maximè verò discipulorum eius: qui licet de tanti patris gloria cælesti nihil ambigeremus, eius tamen orbatæ præsentia, humano ducti affectu, mœrebamus. Dies festi nostri conuersi sunt in luctum, & sabbata nostra in lamentationem: tamen si gaudere potius nos oportuit, quòd quem magistrum habueramus in terris, deinceps intercessorem habituri essemus in cælis, si doloris acerbitas rationem admisisset. Sed benedictus Deus, qui mœrorem nostrum vertit in gaudium. Nam post transitum patris nostri, iuuenes nostri visiones videbant, & seniores nostri somnia somniabant: vnde coniecimus quòd propediem esset Dominus mirificaturus sanctum suum.

Erant duo iuuenes ex beati patris familia, diuersis per id tempus in regionibus constituti, quibus hora mortis eius oblata est visio, nonnihil quidem diuersa, sed vtraque plena fide & digna memoratu. Alter ex his, Nicolaus nomine, à monasterio aufugerat, & dabat operam literis Hildesij, quod est Saxonix oppidum. Is vidit personam quandam sibi ignotam, in stola candida cælum scandere, & intra albicantes nubes ita recipi, vt tantum pedes & extremæ vestes cernerentur. Stetit igitur affixis cælo oculis admirandus: sed mox adest quidam sciscitans, quid ita miraretur. ac deindè subiungens: Hic homo, quem vidisti in cælum recipi, Abbas tuus est, qui multa patientia vicit seculi perfectiones: nunc autem coronatur, quia fideliter permansit in mandatis Domini sui. Expergestus Nicolaus, ducitur pœnitentia, reditque ad suum monasterium, & emendationi se offerens, hanc visionem omnibus enarravit. Alter, Godmundus nomine, in monasterio Sora degens, sub auroram eius diei, qua Christi resurrectio celebrabatur, adspiciebat in visione, penè tamen vigilans, multitudinem angelorum dulcissimè canentium. Ex ijs duo angeli, ineffabili splendore conspicui, quendam ætate maturum, vestimentis sacerdotilibus ornatum, dextra læuaque sustentabant, eius brachia suis humeris retinentes innixa, sicque ad cælum vsque procedentes. Hos autem sequebatur diabolus cum multa furentium atque stridentium dæmonum turba: sed angelis cælos

Fff 2 pene-

Sub mortē induit nouū cilicium.

Accipit extremam vnctionem.

Obit.

Psal. 67.

Habes hic authorem fide dignū, licet se non nominet.

Visio r. de eius beatitudine.

11. Visio.

penetrantibus, ille tristis via qua venerat, retrocessit. Ex socijs autem eius quidam infirmum claudicantium lento sequebantur gradu, quorum vni dixit Godmundus: Adiuro te per filium Dei, vt dicas mihi, quid sibi velint ea, quae vidi. Ille toruo vultu & obliquis luminibus eum intuens, ait: Abbas tuus Vuilhelmus angelorum obsequijs in celum est deportatus: nos autem venimus aliquid iuris nostri in eo inquisituri, sed vim passi ab angelis, discessimus inanes. Manè surgens adolescens, omnia suo magistro cunctisque, qui illic aderant, exposuit, & tandem ad domum nostram reuersus, eadem nobis quae retulit, acceptoque religionis habitu, Deo militare coepit.

Miracula
post obitum
eius.

Post obitum autem suum vir sanctus multis claruit miraculis, factusque est omni ex parte ingens hominum concursus, videre cupientium ea, quae fiebant apud eius sacras reliquias mirabilia. Dæmoniacy purgabatur, paralytici reddebantur in columes, caeci videbant, claudi gradiebantur, audiebant surdi, muti loquebantur: contracti & genibus humi reptantes, erigebantur: leprosi sanabantur, mortui reuiuifcebant: & penè exanimes, ab ipso mortis aditu ad lucem reuocabantur: nec homines modò, sed etiam pecora curabantur: aëris tēpestas sopiebatur, & fauens maris vnda comprimebatur. Possent hinc multa commemorari sanè admiranda, quae vel audiuius, vel vidimus in Paracleto, vbi sacrum eius corpus conditum est: sed ipsa multitudo nos, nè id fiat, dehortatur.

SANCTI CALLIOPII VITA ET MARTYRIUM, AVTHORE SIMEONE METAPHRASTE.

7. Aprilis.
S. Calliopij
parentes.

Armat se
precibus &
ieiunijs affi-
dus.

Theoclia mulier quaedam pia, ac timens Deum cum tota familia sua, multas faciebat eleemosynas, & sanctè vivebat. Hæc viro nupsit senatorio, qui nullos ex ea, quoniam erat sterilis, liberos suscipiebat: Dei tamen munere tandem concepit. Sed cum adhuc vterum gereret, maritus eius defunctus est. Quamobrem in magna opulencia filium peperit, & Calliopium appellauit, qui in omni diuinarum literarum sapientia educatus est. Erat autem Pergæ Pamphylia patricius. Verum cum eo tempore contigisset, vt idololatria error vigeret, & veritas conderetur, & multi sacrificarent idolis, sanctus Calliopius assidue ieiunijs & precationibus incumberebat. Quod cum ad Iudices delatum esset, beata mater eius Theoclia consuluit filio, vt vitandi iudicij causa, aurum, vestimenta, seruosque sumeret, & illinc nauigaret. Pompeiopolim igitur Cilicia se contulit. Vbi cum impius præfectus Maximus Bacchanalia, & ludos, & choreas, & conuiuia idolis celebraret, admirabatur pius adolescens, quoniam illa essent. Ipse enim ieiunijs perpetuò vacabat. Ab illis igitur, qui aderat, percontatus est, quid illud esset. Qui cum respondissent, deorum esse celebritatem: Veni, inquit, & tu, vt conuiuij particeps fias. At ille: Christianus, inquit, sum, & Christum ieiunijs celeberrime, nec quae sunt flagitiosas atque impuris idolis immolata, licet in os eorum, qui Christum colunt, ingredi.

Constans re-
sponsum
sancti ado-
lescentis.

Hæc cum ad aures Præfecti peruenissent, iracundia plenus, iussit eum in iudicio sisti. Quod cum esset factum: Ecquod, inquit Maximus, nomen est tibi? Christianus sum, inquit, & Calliopius vocor. Cur, ait Maximus Præfectus, cum per orbem vniuersum deorum celebritas peragatur, tu in isto errore persistis? Vos, inquit Calliopius, in errore tenebrisque versamini, qui, relicto Deo viuentem, qui caelum & terram, & quae in eis sunt, omnia Verbo procreauit, saxa sensus expertia, & ligna putrida, quae sunt manuum impiarum opera, colitis & adoratis. Adolescentia, inquit Præfectus, te petulantem reddidit, & magnos tibi cruciatus parat. Dic igitur, è qua gente sis, & ex quo genere. E Pamphylia sum, inquit Calliopius, & patricius genere, & quod nobilissimè est, Christianus. Dic mihi, Præfectus inquit: Patres habes? Mater, respondit Calliopius, superest: nam pater iam diu defunctus est. Per solem ac deos omnes, Præfectus inquit, si vis esse pius & dijs immolare, filiam, quam vnicam habeo, tibi vxorem dabo. Si vxorem, inquit Calliopius, ducere decreuisses, non prius filiam tuam acciperem, quam mater mea id sciret & approbraret. Verum sic habeo, me Christo meo credidisse, & puluerem hunc,